Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Verzoekbesluit onteigening Dorpensingel
Portefeuillehouder	J.H.A.P. Sluiter
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-808774

Beslispunten

1. de zakelijke beschrijving, de grondplantekening en de grondplanlijst behorende bij het Onteigeningsplan Dorpensingel Lingewaard vast te stellen;
2. de Kroon te verzoeken de op de grondplanlijst en de grondplantekening aangeduide gronden ten name van de gemeente Lingewaard ter onteigening aan te wijzen voor de uitvoering van het bestemmingsplan Dorpensingel Lingewaard;
3. mandaat te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om ondergeschikte aanpassingen en/of aanvullingen in de zakelijke beschrijving, grondplantekening en grondplanlijst door te voeren, alsmede alle overige handelingen te verrichten die nodig zijn ter uitvoering van het verzoekbesluit.

Inleiding

Op 14 september 2023 heeft uw gemeenteraad het bestemmingsplan Dorpensingel vastgesteld. Dit bestemmingsplan heeft tot doel het aanleggen van een nieuwe verbindingsweg, de Dorpensingel, tussen de N325 en de Zandsestraat, alsmede de herinrichting van de bestaande weg Vossenhol in Bemmel.

De Dorpensingel wordt gezien als ontbrekende schakel in de verkeersstructuur die bijdraagt aan de ontwikkeling van het gebied tussen de Waal en de A15. De planontwikkelingen in dit gebied en de verwachte mobiliteitstoename zullen er toe leiden dat de verkeersdruk op de wegen in het gebied zal toenemen. Er zijn twee plandelen: de te realiseren Dorpensingel gelegen tussen N325 en de Zandsestraat en het plandeel Vossenhol.

Doel van de Dorpensingel is om Lent en Bemmel goed en veilig bereikbaar te houden. Met de aanleg van de Dorpensingel ontstaat een nieuwe, directe verbinding vanuit Bemmel naar de N325 en vice versa. De Dorpensingel betekent voor Bemmel een betere ontsluiting. De nieuwe verbinding ontlast de twee bestaande routes, namelijk de route via de Vossenpels/Vossenpelssestraat/Laauwikstraat in Lent en de route via Ressensestraat/Stationsstraat in Ressen en Bemmel. Dit verbetert de leefbaarheid en veiligheid in Lent en Ressen.

Er zijn gronden nodig om het plan uit te voeren. Met de grondeigenaren zijn we in overleg over het verwerven van deze gronden.

Minnelijke verwerving blijft het doel

Uitgangspunt is en blijft een minnelijke verwerving van de benodigde gronden. Vanwege het algemeen belang wordt nu echter ook ingezet op een parallel traject, waarbij de minnelijke verwerving en de onteigeningsprocedure gelijk op gaan. Gedurende de hele procedure worden de onderhandelingen en gesprekken met de grondeigenaren voortgezet. Deze kan echter op ieder moment worden gestopt, bijvoorbeeld indien er alsnog overeenstemming wordt bereikt.

Beoogd effect

Het realiseren van de aanleg van het tracé Dorpensingel, van de profielaanpassing van Vossenhol en het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in Bemmel, Ressen en Lent.

Argumenten

1.1 De stukken zijn een verplicht onderdeel van het verzoekbesluit.
Een verzoekbesluit bij de Kroon tot onteigening als bedoeld in artikel 78 en volgende van de Onteigeningswet, gebeurt onder overlegging van de in artikel 79 van de Onteigeningswet genoemde stukken.

2.1 Verwerving is noodzakelijk om uitvoering te kunnen geven aan het bestemmingsplan Dorpensingel.
Om bestemmingsplan Dorpensingel, dat op 14 september 2023 (met planidentificatienummer NL.IMRO.1705.252-VG01) door de gemeenteraad wordt vastgesteld, te kunnen realiseren, is het van belang dat de gemeente kan beschikken over de benodigde percelen.

Om tijdige uitvoering van het bestemmingsplan te verzekeren kan inzet van het onteigeningsinstrument niet worden uitgesloten. Onteigening kan slechts geschieden uit hoofde van een zogenaamd Koninklijk Besluit. De Kroon neemt een dergelijk besluit op verzoek van de gemeenteraad.
Aan de voor onteigening vereiste noodzaak, urgentie en publiek belang is/wordt voldaan. De aanleg Dorpensingel en aanpassing Vossenhol waarborgen verbetering van de leefbaarheid en veiligheid. Met de vaststelling van het bestemmingsplan heeft de raad al besloten dat er een noodzaak voor deze plannen bestaat.

2.2 De onderhandelingen met de grondeigenaren hebben (nog) niet tot overeenstemming geleid.
Aan alle betrokken eigenaren zijn schriftelijke aanbiedingen gedaan en is contact gezocht voor het voeren van overleg over de verwerving door de gemeente. Van de gesprekken met de eigenaren en de aanbiedingen is door de gemeente zijn logboeken bijgehouden. De tot nu toe ontvangen reacties op de aanbiedingen hebben nog niet tot een definitief akkoord geleid. Het is uiteraard mogelijk om gedurende deze procedure om tot onteigening alsnog tot minnelijke overeenstemming over aankoop van de benodigde gronden te komen. Een onderbouwde waardebepaling is hierin leidend. In het geval een akkoord ook heeft geresulteerd in de juridische overdracht kan de Kroon tussentijds worden verzocht de betrokken gronden niet meer ter onteigening aan te wijzen.

2.3 Een voorgenomen onteigening draagt bij aan de voortgang.
Om vertraging in de uitvoering van het project te voorkomen zal voor de betreffende gronden een (administratieve) onteigeningsprocedure moeten worden opgestart. Deze procedure bestaat uit een verzoek van de gemeenteraad aan de Kroon om de onteigening uit te spreken ten aanzien van de betreffende benodigde gronden.

De Onteigeningswet geeft de gemeente de bevoegdheid door een vonnis van de rechtbank de eigendom van gronden te verkrijgen indien de eigenaar niet wil meewerken aan de verkoop. Daaraan voorafgaand dient een procedure te worden gevolgd, die kan worden opgedeeld in een administratieve procedure en een gerechtelijke procedure. De administratieve procedure leidt ertoe dat de Kroon op verzoek van de raad gronden ter onteigening aanwijst in een Koninklijk Besluit. Pas daarna kan de gemeente bij de rechtbank een procedure starten die tot het onteigeningsvonnis leidt. In dit vonnis wordt de gemeente als eigenaar aangewezen en bepaalt de rechtbank de aan de eigenaar toekomende schadeloosstelling (waarde en bijkomende schadeposten).

2.4 Administratieve onteigeningsprocedure vereist een raadsbesluit.
Om vertraging in de uitvoering van het project te voorkomen wordt voor de betreffende gronden een (administratieve) onteigeningsprocedure moeten worden opgestart. De administratieve procedure bestaat uit een verzoek van de gemeenteraad aan de Kroon om de op de grondplanlijst vermelde gronden ter

onteigening aan te wijzen. De raad dient daar een formeel verzoekbesluit voor te nemen, dat daarna binnen drie maanden door ons college aan de Kroon moet worden toegezonden. Ons college is voornemens dat nog voor 1 januari 2024 te doen, zodat de gehele onteigeningsprocedure nog kan worden gevoerd op basis van het nu geldende recht (Onteigeningswet) in plaats van het per 1 januari 2024 geldende recht onder de Omgevingswet.

3.1 Vanuit efficiency het college te mandateren.
Ook na het raadsbesluit worden de onderhandelingen minnelijke voortgezet. Dit kan leiden tot een getekende koopovereenkomst met als gevolg dat het perceel van de grondplanlijst afgehaald moet worden. Tevens wordt de Kroon geïnformeerd bij een eigendomsoverdracht of van eventuele wijzigingen in de planologische situatie.

Kanttekeningen

2.1 Het bestemmingsplan Dorpensingel is nog niet onherroepelijk.
Het vastgestelde plan treedt na afloop van de beroepstermijn in werking. Het is echter niet noodzakelijk om te wachten met het onteigeningsverzoek aan de Kroon totdat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Het is voldoende dat het bestemmingsplan is vastgesteld door uw raad. In het Koninklijk Besluit zal dan als voorwaarde worden opgenomen dat de gerechtelijke procedure niet kan worden gestart voordat het bestemmingsplan onherroepelijk is.

2.2 Gelijksoortig verzoek wordt in gemeente Nijmegen ook voorbereid.
De Dorpensingel wordt gedeeltelijk aangelegd op gronden van de gemeente Nijmegen. De raad van de gemeente Nijmegen zal in november 2023 een besluit nemen over het verzoek aan de Kroon, waarna beide verzoeken tegelijkertijd aan de Kroon worden verzonden. Op deze wijze kunnen de beide Koninklijke Besluiten tegelijkertijd worden gepubliceerd.

2.3 Juridisch gezien bestaat de mogelijkheid dat de Kroon niet instemt met het verzoek tot onteigening.
Met een vastgesteld bestemmingsplan bestaat de mogelijkheid dat de Kroon niet instemt met het voorstel tot onteigening. In dat geval kan de uitvoering van de plannen niet plaatsvinden. In dat geval wordt het college van B&W en uw raad hierover geïnformeerd.

Financiën

Onderhavig besluit heeft in beginsel geen financiële consequenties. Het betreft uitsluitend het verzoek aan de Kroon om de te onteigenen percelen ter onteigening aan te wijzen. Alle kosten worden gedragen door het projectbudget van het project Dorpensingel. Hierbij kunt u denken aan grondverwerving, bodemonderzoek, advieskosten maar ook een eventuele onteigeningsprocedure. Het projectbudget (321110) is bij de 1^{e} turap 2023 bijgesteld. Deze kosten zijn hierin meegenomen.

Communicatie en participatie

De betrokken grondeigenaren zijn in de aan hen toegezonden aanbiedingen ook geïnformeerd over het voornemen om de raad een verzoekbesluit te laten nemen. Na het raadsbesluit zal aan de grondeigenaren worden meegedeeld dat het verzoek aan de Kroon zal worden gezonden. De Kroon verzorgt daarna de berichtgeving aan de grondeigenaren met betrekking tot de terinzagelegging van het ontwerp-Koninklijk Besluit en de mogelijkheid zienswijzen in te dienen overeenkomstig de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Voortgang

Na het raadsbesluit zal aan de grondeigenaren worden meegedeeld dat het verzoek aan de Kroon zal worden gezonden. De Kroon verzorgt daarna de berichtgeving aan de grondeigenaren met betrekking tot de terinzagelegging van het ontwerp-Koninklijk Besluit en de mogelijkheid zienswijzen in te dienen overeenkomstig de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Duurzaamheid

Het aspect duurzaamheid speelt binnen dit voorstel geen rol, aangezien het enkel gaat over verzoek tot onteigening bij de Kroon. Bij de verdere planuitwerking van het project komt duurzaamheid nadrukkelijker aan de orde (bijvoorbeeld de keuzes rondom materialisatie en uitvoeringsmethoden).

Bijlagen

1. Zakelijke beschrijving
2.1 Grondplantekening (geheel)
2.2 Grondplantekening (detail Vossenhol)
3. Grondplanlijst
4. Concept raadsbesluit

Bemmel, 5 september 2023

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs